

ANADOLU UYGARLIKLARI VE SANATI

DENİZ, T., 2014. SANAT TARİHİ KİTABI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI.

HİTİT SANATI (MÖ 2000-700)

Hititler Orta Anadolu'da Kültepe, Alishar, Alacahöyük, Karahöyük, Acemhöyük, Eskiypar, Boğazköy, Frigyalılar İç Batı Anadolu'da Gordion, Afyon, Eskişehir; Lidyalılar Gediz ve Küçük Menderes nehirleri arasındaki bölgeyi; Urartular ise Van Gölü ve çevresini yerleşim alanı olarak seçmişlerdir.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFAKI

MÖ 2000'de Anadolu'ya göç eden ve 1650'lerde bir devlet kurup MÖ 1200'deki yıkılışlarına değin siyasi güçlerini sürdüren Hititlerin başkenti Çorum yakınlarında ünümüzdeki adı Boğazköy olan Hattuşaş'tır.

Boğazköy başta olmak üzere Kültepe, Acemhöyük, Karahöyük, Oluzhöyük, Aslantepe'de yapılan kazılarda bulunan çok sayıdaki tabletin okunması sonucu Hititlerin tarihi, yaşam tarzları din ve hukuk gibi konularda ayrıntılı bilgi edinilmiştir.

Hitit devleti MÖ 700'lü yıllarda yıkılarak kaçak şehir devletleri ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında Aslantepe (Malatya), Zincirli (Maraş), Sakçagözü (Gaziantep), Kargamış, İvriz (Konya) gibi yerleşim alanlarında bir süre daha yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Dr. Oğr. Uğur Filiz KARATAKI

MİMARİ

Hitit mimarisi sur duvarları,
baskın ve saldırı merdivenleri,
yeraltı tünelleri dikkati çker.

Hattuşaş (Boğazköy)'ta çok sayıda eser bulunmaktadır.

Hitit yerleşimleri sur duvarları ile çevrilidir. Surlarda; burçlar, merdivenler, yer altı tünelleri (protern) yer alır.

Kente girişleri sağlayan kapılar savunma sistemi içinde önemli bir yere sahiptir. Sur kapılarına, kenti koruduğuna inanılan sfenks (insan başlı, genellikle aslan ya da boğa vücutlu yaratık) ve aslan heykelleri dikilmiştir.

Kapılar, iki yanında yer alan kabartmalara göre;

Aslanlı Kapı,

Sfenksli Kapı,

Yer Kapı olarak 3'e ayrılır.

Hitit mimarisinde tapınaklar önemli yer tutar. Bir avlunun içindedir.

Binaların temellerinde iri taşlar, ahşap destekli duvarlarda kerpiç tuğlalar, çatılarda ise ahşap malzeme kullanılmıştır.

Alacahöyük kent kapısı ve kulelerin kaidelerindeki kabartmalarda av sahneleri, kralın katıldığı dini törenler betimlenmiştir.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFAKI

Hitit mimarisinin yanında heykel ve kabartmalarda oldukça önemlidir. Bazı örnekler;

Alacahöyük'teki sfenksli kapı kabartmaları,

Yazılıkaya Açık Hava Tapınağı'ndaki kabartmalar

Yerkapı sfenksleri

Hititlerde mimari ve kabartma sanatının en güzel örneklerinden biri orthostatlardır. Fildişi, tunç ve taştan heykelcik ve kabartmalar önemli bir yer tutarlar. Anadolu'da öteden beri yüksek düzeyde olan maden işçiliğini Hititler daha da geliştirmişlerdir.

Hitit mühürlerinde de kabartma sanatı kullanılmıştır.

Hititlerde keramik sanatı da gelişmiştir. Özellikle kırmızı rengi sıklıkla kullanırlar.

Kaplar düzgün yüzevidir.

Süsleme yoktur.

Boğa, kuş vb. figürleri kullandıkları da görülmektedir.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFAKI